

Sygn. akt III AUa 1350/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Halina Gajdzińska SSA Jadwiga Radzikowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Renata Tyrka

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **L. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o ubezpieczenie społeczne, emerytalne rentowe i wypadkowe, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i składki na Fundusz Pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 czerwca 2012 r. sygn. akt VIII U 435/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1350/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych zmienił trzy zaskarżone przez **L. G.** decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 20 stycznia 2012 r. i ustalił, iż wnioskodawca nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 18 października 2007 r. do 14 września 2011 r., nie ma obowiązku zapłaty składek z tego tytułu i nie jest zobowiązany do zapłaty składek na Fundusz Pracy za okres od listopada 2009 r. do września 2011 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że bezspornie wnioskodawca **L. G.** został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej (jako P.H.U. (...) wodno-kanal., c.o., gaz) od daty rozpoczęcia działalności, tj. od dnia 12 października 2010 r. Wykreślenie z tej ewidencji nastąpiło z dniem 15 września 2011 r. W piśmie z dnia 8 grudnia 2011 r. Urząd Skarbowy

w O. poinformował organ rentowy, że wnioskodawca zgłosił fakt prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 18 października 2007 r. do 15 września 2011 r. na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. W Urzędzie Skarbowym nie zgłaszał przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej, a jako podatnik VAT miał obowiązek informować o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych tym podatkiem. W związku z nieskładaniem deklaracji w zakresie podatku VAT wnioskodawca został wykreślony z rejestru tego podatku z dniem 16 września 2010 r. Wnioskodawca zgłaszał jedynie opodatkowanie z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych, a za 2007 r. złożył zeznanie podatkowe, w którym nie wykazał przychodu, zaś za lata 2008-2010 nie składał już zeznań podatkowych. Wnioskodawca nie złożył również deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za okres od listopada 2007 r. do września 2011 r. i nie dokonał wyrejestrowania działalności gospodarczej na druku ZUS ZWUA. Od dnia 16 marca 2011 r. wnioskodawca odbywa karę 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności wN.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wywiódł, że prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytułu do podleganiu ubezpieczeniom społecznym, o ile ma miejsce faktyczne wykonywanie tej działalności. Tymczasem wnioskodawca w okresie od dnia 12 października 2007 r. do 14 września 2011 r. pomimo zarejestrowania działalności gospodarczej, działalności tej, w ocenie Sądu Okręgowego, faktycznie nie prowadził. W Urzędzie Skarbowym złożył zeznanie za rok 2007, w którym nie wykazał przychodu z tytułu działalności gospodarczej, a za kolejne lata już tych zeznań w ogóle nie składał, ani też nie złożył deklaracji VAT. Ponadto przepisy obowiązujące przed dniem 20 września 2008 r. nie przewidywały obowiązku zawiadamiania o przerwach w wykonywaniu działalności gospodarczej. Uznał więc Sąd Okręgowy, że wnioskodawca nie podlegał w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i nie miał obowiązku opłacania składek na to ubezpieczenie. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione, bowiem zgromadzony materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że zostało obalone domniemanie prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej w okresie objętym rejestracją w rejestrze Burmistrza Gminy K..

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zaskarżając go w całości. Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, wpis do ewidencji działalności gospodarczej stwarza domniemanie prawne, iż osoba wpisana do ewidencji jest przedsiębiorcą i prowadzi działalność gospodarczą. Zaś w niniejszej sprawie Ł. G. domniemanie tego nie obalił. Zdaniem apelującego z okoliczności sprawy wynika, że wnioskodawca będąc wpisanym do ewidencji działalności gospodarczej oczekiwał na zlecenia, ale ich nie otrzymywał. Zatem pozostawał w gotowości do wykonywania działalności zarobkowej, co wchodzi w zakres prowadzenia działalności gospodarczej. Prowadzenie działalności gospodarczej ma bowiem miejsce nie tylko w okresach wykonywania usług, lecz także w okresach wykonywania innych czynności takich jak poszukiwanie klientów, czy załatwianie spraw urzędowych, gdyż są to czynności ściśle związane z działalnością gospodarczą i zmierzają do stworzenia sobie właściwych warunków do jej wykonywania. Ponadto od dnia 31 marca 2009 r. wprowadzona została instytucja zawieszenia działalności gospodarczej, ale wnioskodawca nigdy takiego zawieszenia nie zgłaszał.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na aprobatę zasługują wszystkie przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia faktyczne oraz przedstawione rozważania i oceny prawne Sądu pierwszej instancji, w szczególności odnośnie przyjęcia, iż w spornym okresie od dnia 18 października 2007 r. do 14 września 2011 r. wnioskodawca Ł. G. faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej skutkującej objęciem go obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą – od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji w przepisie tym chodzi o faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej. Pojęcie to należy rozumieć w sposób przyjęty w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). Na gruncie tej ustawy (podobnie jak i w myśl poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.), tj. art. 2, przyjmuje się, że wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych to rzeczywista działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągle. Ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza należy więc przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej. Również wpis w ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma on charakter deklaratoryjny. Trafnie zauważono w apelacji, że wpis ten stwarza domniemanie, iż osoba figurująca w ewidencji działalności gospodarczej działalność taką prowadzi. Domniemanie to jednak nie może być rozumiane w ten sposób, że powołanie się na fakt figurowania w ewidencji działalności gospodarczej samo przez się automatycznie oznacza za rozstrzygniętą kwestię oceny, czy wykonywana jest działalność gospodarcza.

W spornym okresie od dnia 18 października 2007 r. do 14 września 2011 r. pomimo figurowania w ewidencji działalności gospodarczej, wnioskodawca w istocie nie wykonywał żadnych czynności związanych z działalnością gospodarczą. Od początku nie zawiadomił o tym organu rentowego i nie składał żadnych dokumentów rozliczeniowych. Zaś Urzędowi Skarbowemu zgłosił jedynie opodatkowanie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na zasadach ogólnych (bez deklaracji VAT), ale w zeznaniu podatkowym za 2007 r. nie wykazał jakiegokolwiek przychodu. Natomiast w latach kolejnych w ogóle nie składał już zeznań podatkowych. Nie sposób więc przyjąć, że w tym okresie faktycznie wykonywał działalność gospodarczą. Jeżeli w ogóle doszło do faktycznego podjęcia przez wnioskodawcę działalności objętej wpisem do ewidencji działalności gospodarczej, to nie ulega wątpliwości, że miało miejsce rzeczywiste zaprzestanie wykonywania tej działalności, czego konsekwencją było ustanie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Tym bardziej, że zgodnie z obowiązującymi w spornym okresie przepisami, osoba wykonująca działalność gospodarczą nie miała obowiązku zgłaszania przerw w prowadzeniu tej działalności. Zatem brak takiego zawiadomienia nie może być żadną przeszkodą do stwierdzenia, że do zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej faktycznie doszło.

Nie są trafne zarzuty i twierdzenia apelacji powołujące się na oświadczenia wnioskodawcy, iż w spornym okresie faktycznie nie wykonywał działalności gospodarczej, albowiem bezskutecznie poszukiwał zleceń na swoje usługi. W istocie wnioskodawca nigdy nie twierdził, że podejmował czynności związane z wykonywaniem usług, poszukiwaniem klientów, czy inne bieżące czynności wykonywane przy prowadzeniu zorganizowanej działalności zarobkowej, które winny przynosić dochód. Istotnie wykonywanie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności (samej produkcji, świadczenia usług, czy sprzedaży), lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych w przyszłości (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością – takich jak poszukiwanie nowych klientów, gromadzenie surowców koniecznych do produkcji, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych, przygotowywanie urządzeń potrzebnych do prowadzenia działalności gospodarczej, czy dokonywanie ich napraw itp. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (tak wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w Białymstoku 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16). Taka sytuacja ma miejsce w szczególności w czasie oczekiwania na kolejne zamówienia (lub w czasie ich braku i poszukiwania) czy też w czasie napraw środków koniecznych do jej prowadzenia, co nie oznacza zaprzestania prowadzenia działalności jako takiej i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego. Tymczasem wnioskodawca dokonał jedynie ciężącego na niej z mocy przepisów prawa obowiązku złożenia zeznania podatkowego, a następnie pozostawał w

przekonaniu, że nie figuruje już w obrocie gospodarczym. Pomimo figurowania w ewidencji działalności gospodarczej zaprzestał całkowicie wykonywania jakiejkolwiek działalności, która obiektywnie mogłaby przynosić dochód, nie wykonywał też jakichkolwiek czynności pozostających w ścisłym związku z dotychczas prowadzoną działalnością, z których wynikałby zamiar dalszego prowadzenia działalności gospodarczej lub chociaż stworzenie właściwych warunków do jej wykonywania. Wręcz przeciwnie, całkowite zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej przez wnioskodawcę wynikało z przyczyn obiektywnych. Nie podejmował on też żadnych czynności bezpośrednio zmierzające do wznowienia prowadzenia działalności gospodarczej (w tym celu nie zamawiał towaru itp.). Zatem jego zachowanie nie wskazywało, że w każdej chwili był gotowy i przejawiał taki zamiar by w dalszym ciągu działalność tą prowadzić. Zatem w przypadku wnioskodawcy doszło do zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej jako takiej. Takie okoliczności zawsze prowadzą do stwierdzenia faktycznego zaprzestania prowadzenia wykonywanej działalności gospodarczej, która powoduje ustanie obowiązku ubezpieczeni społecznego w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, bowiem nie zachodzi naruszenie przepisów prawa materialnego, dlatego też nie znajdując podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.